

Lestijärven vanhus- ja vammaisneuvoston toimintakertomus 2024

Lestijärven kunnan yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto on kunnan alueella toimivien järjestöjen ja muiden ammattilaisten yhteistyötoimielin, joka edistää vanhusten ja vammaisten asioita paikallisesti ja valvoo heidän etunsa toteutumista.

Vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajana on toiminut Aimo Itäniemi ja varapuheenjohtajana / sihteerinä Sirpa Parkkila toimikunnan jäsenenä Marja-Liisa Uusitalo, Merja Jormalainen ja Toimi Kalliokoski. Toimikunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana kolme kertaa.

Maakunnallisen vanhusneuvoston kokouksissa on Lestijärven kunnan edustajana ollut vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtaja Aimo Itäniemi. Maakunnallinen vanhusneuvosto on kokoontunut vuoden 2024 aikana viisi kertaa. Maakunnallisen vammaisneuvoston kokouksissa on Lestijärven kunnan edustajana ollut vanhus- ja vammaisneuvoston varapuheenjohtaja / sihteeri Sirpa Parkkila. Maakunnallinen vammaisneuvosto on vuoden 2024 aikana kokoontunut viisi kertaa.

Maakunnallisissa neuvostoissa saa hyvin monipuolista tietoa koko hyvinvointialueen toiminnasta, sekä vanhusten- ja vammaisten palveluista.

Toiminta

Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta on ollut laaja-alaista ja monipuolista. Yhteistyö on sujunut kiitettävästi Kannuksen ja Toholampin vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa.

Toholampi järjesti kuulemistilaisuuden Kelan palveluista 5.3.2024

Muistio

Kaikille avoin kuulemistilaisuus Kelan palveluista 5.3.2024, Toholammin Kunnantalo, kulttuurisali. Mukana palveluasiantuntija Hanna Salmén Kelalta. Järjestäjänä Toholammin kunnan, Kannuksen kaupungin sekä Lestijärven kunnan vanhus- ja vammaisneuvostot.

Osallistujia n. 30

Hanna Salmén kertoi Kelan etuuksista ja niiden hakemisesta Powerpoint esityksenä.

Osallistujat saivat esittää kysymyksiä ja esityksen jälkeen keskusteltiin ja mietittiin ryhmissä asioita joihin kaivattiin lisää tietoa. Apuna oli ennalta laadittuja kysymyksiä joihin ryhmässä vastattiin.

Osallistujille esitetty kysymykset:

Miten palvelut ovat kohdallasi toteutuneet?

Mihin olet tyytyväinen?

Omat toiveet ja kehittämistoiveet?

1. Palvelun saatavuus. Verkossa www.kela.fi/eläkeläiset

- Puolesta asiointi, asiointi vaikeutuu. Paikallinen palvelupiste.
- Kelan puhelinnumero kun ei ole nettiä käytössä. Henkilökohtainen Kelan saatavuus 1 viikossa Toholammilla ja Lestillä
- On hyvä sille joka osaa käyttää, joka ei osaa pitää olla mahdollisuus asioida Kelalla.

- Henkilöllä ei ole valinnanvapautta taksikuljetuksissa.
 - Kaikilla ei ole mahdollisuutta hoitaa asioita netissä. Ei ole laitteita, ei osaa ym.
2. Henkilökohtainen palveluapu/-ohjaus
 - Puhelinasiointi?
 - Saako kelataksin tilata harrastuksiin menemiseen. Ja a pitääkö olla lääkärin lähete
 - Tulee kehittää paikallista palvelua, järjestää tilaisuuksia esim. El. Tilaisuuksissa
 3. Löydätkö haluamasi tiedon päätteellä? Oma kanta
 - Ei osaa etsiä oikeasta paikasta
 - Joka osaa käyttää niin hyvä, joka ei osaa käyttää paperinen tiedote.
 - Löytää kun jaksaa etsiä
 - Toimii puutteellisesti eli jotkin tiedot on kirjaamatta, myös hoitohenkilönkin.
 4. Miten koet hakemisen eri tukien kohdalla?
 - Aina joutuu selittämään samat asiat eri instanssissa
 - Usein liian monimutkaista
 - Osalle hakeminen hankalaa. Haluttaisiin henkilökohtaista palvelua
 - Vaikeaa. Liian monimutkaista. Tulee olla selkeät ohjeet, että vanhat ja vammaiset osaa.
 5. Asumiseen liittyvät tuet? yksinasuva/puolison kanssa – eläkkeensaajan asumistuki
 - Selkeät rajat
 - ? Loppuuko asumistuki
 - Vanhukset tarvitsevat apua hakemuksen täyttämiseen. Ohjeet liian epäselvät
 6. Omaishoito – hoitotuet
 - Kolme eritasoa
 - Pienet vastuuseen nähden, työaika
 - Satsattava omaishoitajan tukeen ja omaishoitajien jaksamiseen. Päätösten tekoon joustavuutta ja nopeutta.
 7. Lääkekorvaukset - erityiskorvattavat
 - Selkeät, suuret omavastuut
 - Ei ainakaan pienennetä
 8. Kuntoutusasiat – matkakorvaukset, omavastuu/vuosi
 - Enemmän tietoa
 - Kuntoutus mahdollisuuksista enemmän tietoa
 9. Perustoimeentulotukea- mitkä tulot/menot huomioidaan laskemassa
 - Huomioidaanko tietokoneen hankinta
 - Toimiiko
 - Laskennallinen. Kunnalta haetaan ennaltaehkäisevä tuki
 10. Kuljetuspalvelu? Mikä on Kelataksi? -omavastuu/matka/vuosi

- Mihin hyväksyy matkan, ”kauppa”. Kyytikeskus vaikea, ei saavu ajoissa, asiakas myöhästyy tapahtumasta.
- 1. Vähäinen käyttö ryhmällä, ei moitittavaa. 2. On kuitenkin joitakin palveluja jäljellä. 3. Ryhmän toive pysyä terveenä. Pyritään olemaan mukana kehittyvässä tietotekniikassa.
- Kelataksipalvelut, tulee hoitaa potilas turvallisesti kotiin/sairaalaan sisään ko. paikkaan.
- Yksi tärkeimpiä. Vammaispalvelu - soiten asiaa. Taksipalvelu – kuljettajien taito ei ole laadukasta, ei vie perille asti.

Vastauksia ryhmissä esille nousseisiin kysymyksiin

-Kelan tavoittamiseksi ilman nettiä annettiin esite, jossa numero Kelalle.

-Tarve paikallisesta palvelusta Toholammille: Hanna Salmén vie viestiä eteenpäin toiveesta

-Kelataksin käytöstä nousseisiin epäkohtiin paneuduttiin seuraavasti: huonosta kokemuksesta tulee aina antaa palautetta, myös kyydeistä jotka eivät toteudu, tilausvälitykseen. Lisäksi voi selvittää onko oikeutettu saamaan vakitaksia, tällöin vaaditaan selvitys Kelalle johon kuuluu mm. lääkärin todistus. Lisätietoa asiaan löytyy Kelan sivuilta. Kelataksi on aina tarkoitettu sairausmatkoihin, ei esim. harrastekuljetuksiin. Vammaiskuljetukset eriasia, näitä kuljetuksia hoitaa Soite.

-Toisen henkilön puolesta asiointiin ohjeita. Esimerkiksi puhelimesta hoidettaviin asioihin tarvitaan aina valtakirja, koska suomi.fi valtuus ei näy puhelinneuvojalle. Suomi.fi:n valtuuden avulla taaskin voi asioida verkossa toisen puolesta. Kela parantaa kokoajan palveluitaan.

-Kela.fi etusivuja on pyritty yksinkertaistamaan, jotta asiakas pääsee helpommin kiinni itselleen kuuluviin etuuksiin. Etusivulta valitaan elämäntilanne, jolloin käyttäjä ohjataan omaan elämäntilanteeseen kuuluvien etuuksien pariin ilman että tarvitsisi etsiä tiettyä asiaa.

Kuulemistilaisuuden kirjasi Toholammin vanhus- ja vammaisneuvosto

Johanna Korpela, siht.

Annikki Salo, pj

Lestijärven vanhus- ja vammaisjärjestö järjesti yhteistapaamisen Lestijokilaaksojen vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa Lestijärven seurakuntakodilla 28. 11. 2024, johon kutsuttiin myös Perhonjokilaakson vanhus- ja vammaisneuvostot.

MUISTIO tilaisuudesta

Lestijokilaakson / Lestijärven vanhus- ja vammaisneuvoston järjestämä Lestijoki- sekä Perhonjokilaaksojen vanhus- ja vammaisneuvostoille suunnattu yhteistapaaminen järjestettiin torstaina 28.11.2024 Lestijärven seurakuntakodilla.

Tilaisuudessa oli läsnä Hyvinvointialueeltamme :

Sosiaalijohtaja Tarja Oikarinen- Nybacka

Johtava sosiaalityöntekijä Lena Aho-Rintamäki Teamsillä

Vastuualuejohtaja/ Palveluesimies Kaisa Pollari Lestijokilaakson kotihoidosta
Palveluesimies Paula Kinnunen Palvelukeskus Kotipirtistä
Vanhus- ja vammaisneuvostojen jäseniä Lestijärveltä, Toholammilta, Kannuksesta ja
Perhosta sekä yleisöä Lestijärveltä.
Paikalla yhteensä 27 henkilöä.

Lena Aho-Rintamäki esitteli uutta vammaispalvelulakia Teamsin kautta. Uuden lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2025 alussa. Joulukuussa 2024 pidetyssä hyvinvointialueen vammaisneuvoston kokouksessa asiakasorganisaatiomuutoksen ja uuden vammaispalvelulain esittely siirrettiin helmikuussa pidettävään vammaisneuvoston kokoukseen. Muutokset tuodaan kuntien vanhus- ja vammaisneuvostoille kevään -25 aikana.

Tarja Oikarinen-Nybacka esitteli valkokankaalle toimialueiden rakennetta: Sotekeskus, Sairaala- ja akuuttipalvelut, Ikääntyneiden ja vammaisten palvelut, Järjestämisen palvelut, Konsernipalvelut ja Pelastustoimi. Toimintayksiköiden esihenkilöt. Ikääntyneiden ja vammaisten palveluiden puolelta Tarja Oikarinen-Nybacka on toimialuejohtaja/sosiaalijohtaja. Avopalveluissa Sari Valkama. Hänen työkuvaan kuuluvat mm. Sosiaalityö, vammaispalvelun avohuollon tiimi, omais- ja perhehoito, ikääntyneiden päivätoiminta, osaamis- ja toimintakeskukset niin Kokkolan kuin Lestijokilaakson ja Kaustisen alueella. Kotiin vietävistä palveluista vastaa Minna Mäkitalo-Rauma. Työnkuvaan kuuluvat mm. Tukitiimi ja henkilökohtainen apu, tehostettu kotikuntoutuminen, toiminnan ohjaus sekä jokilaaksojen ja Kokkolan alueiden kotihoito. Palveluasumisen ja laitoshoidon esimies on Sari Kallinen. Tähän kuuluvat mm. Kaikki tehostetun palveluasumisen yksiköt, johon myös Lestijärvellä sijaitseva Kotipirtti kuuluu sekä toimintakeskukset, joita ovat Kannelma, Pihlajatupa sekä Aamurusko.

Kysymykseen, mitä Lestijärven terveyskeskukselle tapahtuu muutosten myötä, saimme ympäröivästä vastauksen, että palvelut tullaan säilyttämään, mutta missä muodossa, se ei ole vielä selvillä.

Kaisa Pollari Lestijokilaakson kotihoidosta kertoi lyhyesti kotiin tuotavista palveluista; Lääkerobottien käytöstä, kuvapuhelinpalveluista ja asiakasohjauksesta. Lestijokilaaksossa on tällä hetkellä 400 asiakasta kotihoidossa.

Tilaisuuden päätteeksi joimme Merja Jormalaisen keittämät kahvit ja valmistamat pullat ja pikkupitsat.

Lestijärvellä 5. tammikuuta 2025

Sirpa Parkkila

Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsen, Lestijärvi

Kannanotot

Huoli Soiten hyvinvointipalvelusuunnitelmista

Soiten hyvinvointialuevaltuustolle esitetään mm. Lestijärven Soite-pisteen sulkemista säästösyistä. Sen tilalle kaavaillaan liikkuvaa terveyskioskia.

Lestijärven vanhus- ja vammaisneuvosto sekä Eläkeliiton Lestijärven yhdistys ry ovat tyrmistyneitä suunnitelmista. Nykyinen tila palvelee hyvin kaikkia lestiläisiä sekä lähialueen asukkaita vauvasta vaariin. Ilman päivystävän sairaanhoitajan

vastaanottoa monet kiireelliset jatkotoimenpiteet olisivat jääneet hoitamatta ajoissa. Erikoissairaanhoidtajien palveluista varsinkin diabeteshoitajan tapaaminen on tärkeää itsehoidon kannalta.

Tärkeimpiä palveluita ovat verikokeiden otto sekä kotisaira- ja kotihoidon palvelut. Ilman näitä palveluita kotona asumisen edellytykset heikkenevät oleellisesti. Hyvä hammashoito on perusedellytys monien sairauksien hoidossa. Nykyisin hammashoitohenkilöstöllä on hyvät tilat ja välineet palvella asiakkaita. Palveluiden heikentyminen ja siirtyminen kauemmaksi lisää myös sosiaalisen avun tarvetta.

Lestijärven nykyiset tilat ovat kiinteässä yhteydessä Kotipirttiin. Se tarjoaa tehostettua palvelu- ja senioriasumista. Sekä Kotipirtin asukkaat että omaiset ovat todella tyytyväisiä tähän palveluun.

Muutoksen vaikutuksia

Lestijärven terveystilojen vuokra lienee Keski-Pohjanmaan alhaisimpia. Onko laskettu, mitä liikkuvan terveystioskin käyttö tulisi maksamaan? Mihin liikkuvan pisteen saa/ voi pysäköidä, mitä vaatimuksia pysäköintipaikalle on ja paljonko pysäköintipaikasta pitää maksaa? Mistä terveystioskiin saadaan vettä ja miten kioskin viemärinto on hoidettu? Pakkaset tuovat omat haasteensa putkien sulana pysymiseen ja tilojen lämpimänä pysymiseen. Tarvitaanko liikkuvalla terveystioskille oma kuljettaja ja käyttökäyttökustannuksia tulee sillekin.

Huolta herättää myös liikkuvaan terveystioskiin pääseminen? Onko ajateltu liikunta- ym. rajoitteisia?

Miten hammashoito aiotaan järjestää? Joillakin hyvinvointialueilla on kokemuksia liikuteltavien hoitotuolien potilas- ja työturvallisuuden puutteista. Tuolien kuljettamiseen ja paikoilleen asentamiseen paikasta toiseen tarvittaneen joku muu kuin hoitohenkilö. Mitä hän tekee hoitoajalla?

Sosiaalityöntekijät tarvitsevat tilan, jossa tavata asiakkaita lyhyelläkin varoitusajalla. Mihin mennä luotettavasti, nopeasti ja työturvallisesti?

Lestijärvellä on ollut valokuituyhteys lähes 20 vuotta. Nykyisessä terveystioskissa sitä olisi mahdollisuus hyödyntää entistä paremmin ja turvallisesti. Entä jos kyse on liikkuvasta toimipisteestä? Säilyykö tietoliikenteessä tietoturva?

Lopuksi

Lestijärven vanhus- ja vammaisneuvosto sekä Eläkeliiton Lestijärven yhdistys vaativat, että lestiläisiä on kohdeltava tasapuolisesti ja että Lestijärvellä on säilytettävä nykyiset palvelut. Palveluiden siirtyminen kauemmaksi rasittaa asiakasta myös taloudellisesti kasvaneina matkakustannuksina. Valtakunnan tasolla puhutaan omalääkärimallista. Lestijärvellä ja todennäköisesti muuallakin Soiten alueella voitaisiin toteuttaa sen ohella ns. omahoitajamallia. Tuttu hoitaja tietää monen asiakkaan taustat ja olosuhteet, mikä osaltaan edistää asiakkaiden hyvinvointia kauaskantoisesti.

Soteuudistuksen tavoite oli vahvistaa perusterveydenhuollon ja perustason sosiaalipalveluja. Onko Soite kulkemassa vastavirtaan keskittämällä ja vahvistamalla erikoissairaanhoidtoa ja kalliita sosiaalipalveluja? Samalla se näivettää maakunnan maaseutualueita ja koko maakunnan elinvoimaa.

Lestijärvellä 3.12.2024

Aimo Itäniemi, pj.
Lestijärven vanhus- ja vammaisneuvosto

Marketta Similä, pj.
Eläkeliiton Lestijärven yhdistys ry

Asiaa pohdittavaksi vanhusneuvostolle ja Soitelle

Kun henkilö on monisairas, on todella ikävää, kun pitää eri päivinä kulkea Kokkolaan asti eri lääkärin/ henkilön luo. Tämä asia on nostettu esille Kunnan vanhus- ja vammaisneuvostossa sekä Eläkeliitossa. Todettiin, että monipalveluasiakkaiden kanssa tarvitaan toimivaa yhteistyötä. "Ei kuulu meille politiikasta" tulee pyrkiä eroon. Palvelupolku tulisi olla selkeä, kuka toimija ottaa kopin missäkin asiassa ja miten palvelu myönnetään. Tarvitaan siis hoitopolkujen ja suunnittelun vahvistamista ja yhteistyötä. Tarvitaan yhteinen suunnittelu- arviointifoorumi asiakkaiden/potilaiden asioissa. Toivottavasti tässä asiassa tapahtuu edistystä.

Esimerkkiä

On ilmennyt erityisesti monisairaiden osalla " juoksuttamista luukulta toiselle ja palveluita peräkkäisinä päivinä". Esimerkiksi röntgen palveluita peräkkäisinä päivinä jotka olisi voinut hoitaa yhdellä kertaa. Lääkärikäyntiä jopa kaksi kertaa viikossa , jotka olisi voinut hoitaa yhtenä päivänä. Samojen näytteiden ottamista parin päivän välein, jotka määrää eri lääkärit. Eikö olisi paljon järkevämpää järjestää palvelut samalle käyntikerralle (päivälle). Monisairaille ja ikäihmisille on suuri rasitus ja kustannus matkustaa Kokkolaan.

Lestijärven vanhus- ja vammaisneuvosto. Lestijärven Eläkeliitto

Aimo Itäniemi